

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE STUBNO NA LATA 2017-2020

LUTY 2017

Wprowadzenie

Problem przemocy w rodzinie od kilku lat zaczyna być zauważany, zmienia się świadomość społeczna w tym zakresie. W okresach wcześniejszych problem ten był niezauważany i przemilczany. Wiele osób nie zdawało sobie sprawy, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, wpływa destrukcyjnie nie tylko na ofiarę przemocy, ale również na rodzinę i całe społeczeństwo, w związku z tym władze państwowe oraz inne instytucje podejmują działania mające na celu zmniejszenie liczby osób doznających przemocy jak również takich działań, które mają za zadanie złagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy.

Próbą podjęcia celowych zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2015 r. poz. 1390/. W ten sposób został zrobiony pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadano ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest problemem trudnym do wykrycia, ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w rodzinie. Wielu specjalistów wskazuje, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce, który wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zaplanowanego i zorganizowanego na wiele lat działania, którego realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy oraz ich rodzin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2017-2020 jest realizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. /Dz.U. z 2015 r. poz. 1390/ o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program jest skierowany nie tylko do instytucji, organizacji, ale także do lokalnego społeczeństwa Gminy Stubno oraz do wszystkich tych, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują. Program ten ma charakter profilaktyczny i edukacyjny, celem programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej.

Rozdział I

Przemoc w rodzinie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, środowiskiem kształtującym osobowość człowieka, jego poglądy, styl życia, system norm i wartości. Bardzo ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na wzajemnej miłości, poszanowaniu, zrozumieniu. W przypadku jakiegokolwiek dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych zadań, relacje w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są podstawowe zasady moralne, prawne, a w wielu przypadkach są sprzeczne z obowiązującym prawem.

Przemoc jest zjawiskiem występującym coraz powszechniej w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Jest równocześnie skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych.

Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie – zwana potocznie przemocą domową, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych / małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu/, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą / art.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/.

Rodzaje przemocy :

- **Przemoc fizyczna** – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przetrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie ręką, pięścią, bicie przedmiotami, rzucanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, używanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
- **Przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, krytykowanie, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna / kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami /, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna/ wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie/ stosowanie gróźb itp.
- **Przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych drugiej osoby itp.

- **Przemoc ekonomiczna** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie potrzeb materialnych oraz innych rodziny itp.

Innym rodzajem przemocy w rodzinie jest zaniedbanie.

Zaniedbanie – to zjawisko społeczne, które odnosi się szczególnie do relacji dziecko-rodzic. Będzie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodziców w zakresie:

- emocjonalnego kontaktu i więzi
- reagowania na trudności, które przeżywa dziecko,
- okazywania wsparcia, troski, zainteresowania i opieki
- otwartości na potrzeby dziecka
- zapewnienia odpowiednich warunków materialnych, socjalnych
- właściwego ubioru, który będzie dostosowany do wieku i pory roku
- właściwa opieka medyczna oraz edukacja
- odpowiednie pokierowanie rozwojem

Zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz uszczerbek na zdrowiu.

Ofiarami przemocy w rodzinie są zazwyczaj kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy wobec mężczyzn. Inną kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym.

2. Nadużywanie alkoholu a przemoc

Bardzo często przyczyną przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu, osoby znajdujące się w stanie upojenia alkoholowego tracą kontrolę nad własnym postępowaniem, pod wpływem alkoholu zanikają w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych, nawet osoba uważana za spokojną, zrównoważoną może pod wpływem alkoholu stosować wobec swojej rodziny przemoc doprowadzając do jej niszczenia.

Fakt, że człowiek pod wpływem alkoholu nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniać swoich czynów nie może w żaden sposób usprawiedliwiać jego postępowania. Uzależnienie od alkoholu nie jest okolicznością łagodzącą, ponosi on pełną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Życie z alkoholem może również doprowadzić do współzależnienia, zarówno osoby uzależnione jak i współzależnione wymagają specjalistycznej pomocy terapeuty.

Osoby pokrzywdzone niechętnie przyznają się do problemów występujących w rodzinach, nie jest im łatwo o tym mówić, i tym samym zwrócić się o pomoc.

ROZDZIAŁ II

System Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Stubno

1. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art.6 w/w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy zadania w tym zakresie są realizowane przez organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm./ oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi/ Dz.U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm/.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie powstał w oparciu o informacje przekazywane do Ośrodka Pomocy Społecznej przez Komisariat Policji w Medyce oraz analizę dokumentacji zgromadzonej w Ośrodku.

Do zadań własnych gminy w tym zakresie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w tym:

- Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

2. Zespół Interdyscyplinarny

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w Gminie Stubno uruchamia się gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele :

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
2. Sądu Okręgowego w Przemyślu
3. Policji
4. Oświaty
5. Służby Zdrowia
6. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7. Przedstawicieli innych jednostek w miarę potrzeb

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Cel główny programu:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

Cele szczegółowe:

Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy/ psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej/ dla ofiar przemocy w rodzinie.

Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy.

Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych.

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.

Działania profilaktyczne promujące styl wychowanie dzieci bez przemocy.

Podstawy prawne działania zespołu interdyscyplinarnego

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r. poz. 1390/.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm./.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn.zm./

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy /Dz.U. z 1964 r. Nr 9 poz.59 z późn. zm./

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny /Dz.U. z 1997 r. Nr 88 poz. 555 z późn. zm./.

Gminna strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

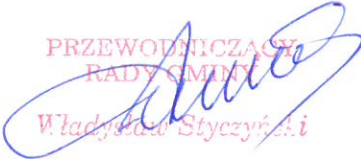
Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stubnie do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy Stubno informację o realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 - 2020 są środki własne gminy Stubno.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Władysław Styczeński

